

**Visoko evanđeosko teološko učilište u
Osijeku**

Kratka analiza anketa provedenih na VETU akademska 2021.-2022.

Priredila: Julijana Mladenovska-Tešija

Osijek, veljača 2022.

Uvod

Na Visokom evanđeoskom teološkom učilištu u Osijeku (VETU), odlukom Akademskog vijeća od 3. studenog 2021. godine u akademskoj godini 2021./2022. tijekom prosinca 2021. provedena je prva interna anketa u okviru vrednovanja nastave putem koje su VETU studenti, nastavnici i alumni procijenili ukupnu kvalitetu nastavnog programa na Učilištu.

Cilj provođenja anketa je bilo ispitati stav (zadovoljstvo, prijedloge) s nastavnim programom na VETU i to na tri razine: (1) stav studenata vezano uz kvalitetu nastave, nastavnih programa, te nastavnim osobljem, ali i administracijom, kao i općim uvjetima školovanja na VETU; (2) u slučaju nastavnika, ispitati o korištenim vještinama poučavanja, ishodima učenja ali i potrebi za profesionalnim razvojem, te komunikaciji sa studentima i ocjenjivanju, te (3) u slučaju alumniija, pored nastave, ispitati i korisnost studija u smislu zapošljavanja i/ili nastavka studija na višim razinama.

Budući da je ova analiza zbirna i sažima odgovore koji su dobiveni putem tri navedene ankete odnosno tri različite ciljane skupine (studenti - nastavno osoblje - alumni), odgovore prikazujemo kroz dvije tematske cjeline: studij na VETU, i profesionalni i institucionalni razvoj Učilišta. Prijedloge za poboljšanja i buduće korake sažimamo u zaključku.

I. Studij na VETU

Studenti su zadovoljni akademskim programom na VETU (prosječna ocjena 4,1) i posebno ističu kvalitetu programa, predavača, knjižnice te odnos između predavača i studenata, a posebice kvaliteta nastave i pristup predavača, te njihova interakcija sa studentima i dostupnost (4,5); program nastave tijekom redovitih tjedana (4,2) i intenzivnih tjedana (3,7); knjižnica, dostupnost literature na različitim jezicima i stručnost knjižničara (4,5); te studentska praksa (3,9). Studenti također ističu povezanost naučenog s primijenom u praksi, pri čemu im je važno da se predavači „trude povezati teoriju i praksu, dajući savjete kako o određenim temama govoriti u crkvi, u javnosti, prilikom rada s različitim skupinama, na radnom mjestu” te da su zadovoljni programom studentske prakse unutar kojeg se obavlja služenje crkvama i zajednici.

Ove se spoznaje preklapaju sa stavovima nastavnog osoblja. Naime, nastavnici su istaknuli da se na VETU njeguje i učenje/znanje (kvalitetno obrazovanje) i učenje i dijalog sa svijetom (drugima, društvom) čemu VETU posvećuje posebnu pozornost (4,5), ali i služenju crkvama putem pastorske i službe propovjedanja (4,3). nastavnom osoblju je važno također studentima pružiti i dobre temelje u smislu poznavanja doktrina, te primjene naučenog u smislu javnog govorenja i zastupanja vjerovanja

(4,2), čemu doprinosi izgradnja kršćanskog karaktera i razumijevanje okruženja (4,1).

Alumni studenti su na sličnom tragu: oni se rado sjećaju prije svega učenja, stjecanja novih znanja i produbljivanja istih, i ovdje govore prije svega o predavačima, ali i o samostalnom radu (učenju u knjižnici, pisanju zadaća). Oni ističu važnost poticaja koje su dobili od strane predavača da napreduju/produbljaju naučeno ali i da ga primjene u praksi, i ovdje posebice ističu važnost razgovora i diskusija, odnosno govore o VETU kao mjestu koji potiče argumentirane rasprave o razlikama u mišljenju. VETU daje studentima prostor da iznose svoje stavove i putem konferencija, seminara što smatraju dobrom pripremom za daljnje studiranje. Alumni se rado sjećaju zajedništva s drugim studentima, studentskog života na kampusu, govore o tome da je VETU mjesto gdje se mogu upoznati različiti, učiti o drugim kršćanskim zajednicama i kulturama, ali mjesto duhovnosti gdje se njeguju zajednička bogoslužja, molitve i služenje u crkvama.

II. Profesionalni i institucionalni razvoj

U ovom djelu povezali smo dva područja: područje profesionalnog razvoja kapaciteta nastavnog osoblja i područje institucionalnog razvoja VETU. To je učinjeno imajući u vidu načelo kvalitete kojem doprinose i nastavnici i znanstvenici i administrativno osoblje Učilišta, te institucija u cjelini u svom nastojanju uspostavljanja „optimalne ravnoteže između autonomije i odgovornosti” putem institucionalnih strategija razvoja (Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije, 2014., cilj 8.)

Studenti smatraju da su VETU nastavnici dobro pripremljeni za svoj rad i da kvalitetno obavljaju svoj posao. No, također, smatraju da se trebaju uskladiti nastavni programi domaćih i stranih predavača, posebice u odnosu na opterećenje studenata. Naime, kriteriji često nisu ujednačeni pa strani predavači čini se, ne uzimaju u obzir povećano opterećenje učenja na stranom jeziku, čitanja literature i pisanja na engleskom jeziku. U ovom smislu valjano je reći da je ovdje možda riječ više o razlikama u kulturi učenja (pasivne i aktivne kulture ili reproduktivno i kritičko mišljenje, i sl.).

Studenti su zadovoljni VETU kapacitetima (zgradama, uključujući i kampus, knjižnicom ali i kafeterijom te administrativnom službom), a u odnosu na mogućnosti za razvoj, ističu da su se obnovom Doma pospješili uvjeti studiranja, a uspostavljanjem Studentskog zbora utječe se na veću uključenost studenata u rad Učilišta, kao i na dostupnost i redovitost informacija o odlukama Uprave, što smatraju pozitivnim.

Nastavnici su svoje predmetno znanje, strukturu predavanja i jasnoću ciljeva predavanja ocijenili visoko. Oni su zadovoljni definiranjem i transparentnošću ishoda učenja i metoda koje koriste, i smatraju da se prilagođavaju ne samo

novim tehnikama nastave i učenja, već i ulaznim kompetencijama i potrebama studenata. Potiču interakciju sa studentima, kontaktiraju s njima uživo ili putem e-maila, organiziraju mentorske sate, posjećuju druge lokacije u sklopu nastave te sudjeluju na događanjima. I konačno, obrazlažu ocjene koje su dali studentima, ostavljajući prostor za popravak i povećanje ocjene. Nastavnici koriste različite metode nastave i pokušavaju na različite načine poticati studente na učenje, kritičko mišljenje te primjenu naučenog. U tom smislu važno im je ne samo da studenti dobro poznavaju Sveto Pismo i doktrine, već da su otvoreni za dijalog i da mogu utjecati na svijet u kojem žive na pozitivan način, a da pri tome imaju čvrste temelje u Božjoj riječi i svom kršćanskom karakteru.

Nastavnici su zadovoljni i mogućnostima za profesionalni razvoj na VETU (seminarima, konferencijama i slično), a VETU smatraju poticajnom sredinom za daljnji rast u zvanju (trenutno dvoje VETU nastavnika je na doktorskim studijama). Motivirani su za produbljivanje vlastitih spoznaja i jačanje kompetencija u svom ali i u drugim područjima, a posebice smatraju važnim pojačati kompetencije u segmentima pedagoških metoda, ICT i jezika.

Premda je vrijeme za prilagodbu na nastavu na daljinu putem sustava Moodle bilo kratko (posebice imajući u vidu prvi val pandemije, ali i kasnije kada je VETU prešlo na hibridni pristup), nastavnici su istaknuli da su se trudili koristiti što je više moguće alata koji bi pospješili nastavu na daljinu, poput predavanja uživo i snimljena predavanja (4,4), povećane dostupnosti e-materijala, omogućeno praćenje studenata putem dodatnih individualnih ili grupnih mentorskih sati (3,9) te transparentnost ocjenjivanja (3,5). Ovo su pozitivno ocijenili studenti koji su istaknuli da je sustav Moodle dobar za korištenje, da nastavnici stavljaju različit materijal koji pomaže u nastavi (4.1) i pored određenih poteškoća vezanih uz ovakav tip nastave (poput internetskih ili povećane količina samostalnog rada).

Alumni smatraju nastavno osoblje te administraciju na VETU posebnom kvalitetom ovog Učilišta - njih se rado sjećaju, oni su bili poticaj za nastavak studija ili bavljenje određenim poslom/djelatnošću, s nekima su ostali i danas u kontaktu i postali prijatelji.

Zaključci

VETU je prepoznato kao institucija koja pruža teološko obrazovanje visoke kvalitete i potiče duhovni rast pripremajući studente za službu i poslanje, u crkvi i društvu. Za studente, nastavno osoblje i alumni VETU je evanđeoski centar učenja, istraživanja i duhovnosti; međunarodna i interdenominacionalna znanstvena i nastavna ustanova teološkog obrazovanja visoke kvalitete; mjesto na kojem se stručno osposobljavaju budući crkveni djelatnici¹, misionari, vjeroučitelji, ali i aktivisti i humanitarni djelatnici, istraživači, predavači za samostalan rad u

1 U tekstu koristimo imenice u množini obuhvaćajući na taj način njima i muški i ženski rod.

znanosti, crkvi i društvu; institucija koja ulaže u ljudske resurse i stručno usavršavanje svojih djelatnika, i koja je aktivan dionik društva koja se zalaže za povećanu vidljivost i prepoznavanje teologije u kulturnoj, društvenoj i široj akademskoj sredini.

Imajući u vidu potrebu za relevantnošću teologije i crkve u pluralnom društvu, VETU nudi program koji pažljivo balansira između akademskog i praktičnog, nudeći okvir koji studentima daje mogućnost i visokokvalitetnog teološkog obrazovanja i prakse, odnosno primjene znanja putem aktivnog sudjelovanja u radu crkava, ali i šire zajednice. I premda je ova dvojakost ocijenjena različito od različitih studenata (sadašnjih i alumni) u odnosu na naglasak koji su željeli ostvariti (nastavak obrazovanja i/ili primjena naučenog u praksi), općenito, ukupna ocjena studijskog programa je visoka.

I VETU studenti i alumni, akademski program Učilišta ocjenjuju s prosječnom ocjenom 4,5 gdje se posebice ističe zadovoljstvom nastavnim osobljem, kvaliteta predavanja te interakcija sa studentima. No, oni također ističu potrebu da se program još značajnije prilagodi potrebama crkava i vremenu odnosno društvu u kojem živimo, kako putem redovitih konzultacija s poslodavcima, tako i putem većeg broja izbornih predmeta.

Potvrda kvalitete VETU studija je i podatak da od 19 alumni studenata, svi su završili dodiplomski ili diplomski program, te čak 9 je nastavilo na višu razinu doktorata i to na prestižnim sveučilištima u velikoj Britaniji (četiri studenta), u Hrvatskoj (dva studenta) te u Americi, Njemačkoj, Sloveniji (po jedan student)! Dodatno se može reći da su VETU studenti dobri radnici koji su većinom u obrazovnom sektoru, no i u crkvama kao pastori, tajnici i slično, a ima ih i u civilnom sektoru te u ostalim institucijama i u zanimanjima.

Međutim, tržište kojem je VETU izloženo favorizira drugačije oblike znanja i vještina, i djeluje nepovoljno na Učilište koje je društveno-humanističko i privatno, odnosno nema potporu države. Ta nesigurnost utječe na dugoročnije strateško planiranje razvoja Učilišta i njegovih djelatnika, a relativno male plaće otežavaju održavanje motivacije i prouzročuju odljev kadrova. U tom smislu, snažnije zalaganje države za ispunjenjem strateških odredbi za obrazovanje i znanost iz 2014. godine bi pomoglo, posebice u smjeru razvoja cilja 8 i mjera 8.2.1. koja se odnosi na uvođenje programskog financiranja visokih učilišta (koja je sukladna i cilju 4 iz istog dokumenta). Naime, praćenje reakreditacijskih zahtjeva za visoka učilišta ovoga smjera je moguće samo uz donatorsku potporu, pri čemu je briga države za razvoj znanja i obrazovanja ključna.

Na taj način bi VETU moglo značajnije odgovoriti i na određene poteškoće koje su uočene ovim istraživanjem, a koje traže veći zamah u smjeru prilagodbi programa obrazovanja s potrebama tržišta (crkava, udruga i institucija u kojima se zapošljavaju VETU studenti) što se može

postići i putem izbornih kolegija, ali i značajnijim zapošljavanjem novih djelatnika.

Iste mjere bi pomogle i većoj prilagodbi izvanrednog studijskog programa te programa cjeloživotnog učenja, kao i daljnjem razvoju hibridnog obrazovnog sustava na VETU.